

Cantatevesper 29 oktober 2023, gehouden in de Hooglandse Kerk. Voorganger: ds. Margreet Klokke

Inleiding tot de schriftlezing uit 1 Johannes 2: 3-10 en Cantate BWV 79, 'Gott der Herr ist Sonn und Schild'

Deze vesper wordt gekleurd door licht-symboliek. 'Gott der Herr ist Sonn und Schild', zegt de cantate. 'De duisternis wijkt', zegt de schriftlezing uit de eerste brief van Johannes, 'het licht schijnt.'

Mijn eerste associatie daarbij was deze. Ik dacht aan die foto, van een arts in Gaza, die opereert bij het licht van een mobiele telefoon. Hebt u hem ook gezien? Hij bleef op mijn netvlies staan. Wat is het licht belangrijk. Elementair. Zonder licht vindt hij zijn weg niet op de operatietafel. Zonder licht vinden u en ik onze weg niet door het leven.

God is een zon, zegt de cantate. Zijn licht schijnt in het leven van Jezus, zegt de brief van Johannes. De zon die God is laat het je aan niets goeds ontbreken, zegt de cantate, in zijn licht word je beschermd tegen de pijlen van de vijand. Hij doet grote dingen.

Word je beschermd in Gods licht? Als je dit hoort, kun je iets van innerlijk verzet voelen. Het nieuws uit alle oorlogsgebieden van deze week spreekt het zó tegen... Waar is die bescherming van God? Waar blijven die grote daden van Hem? Ik moest hierbij denken aan een grap, die onder chirurgen verteld wordt. Wat is het verschil tussen een chirurg en God? God opereert niet. En ja, zo is dat. Hij is het licht, waarbij u en ik zèlf kunnen 'opereren', waarbij we onze weg door het leven kunnen vinden.

God is een zon, door zijn wóórd, zeggen cantate en schriftlezing. En een woord, dat is kwetsbaar. Het kan niets zolang het op zichzelf blijft. Het kan niet alleen opereren. Het zoekt contact. Het wil gehoord worden en verstaán. Dan kan het pas iets gaan doen.

God is een zon, door zijn gebóden, zegt de schriftlezing. U kent ze. Tien woorden, zijn het. Jezus heeft ze kort en krachtig samengevat: Houd van God, en je naaste, zoals van jezelf. En hij heeft ze voorgeleefd, in zijn grondhouding van liefde.

Deze geboden, ze zijn oud. U en ik, we kennen ze. Daardoor hóren we ze soms niet meer. En blijven ze op zichzelf. Voelen we het licht ervan niet meer. Dóen ze niets meer, in ons leven. Schijnen ze niet meer, door ons heen.

Ik was er deze week, ivm de cantate en de schriftlezing, toch weer mee bezig.

Houd van God, heeft Jezus gezegd. Doe ik dat wel? Ik probeer de laatste tijd twintig minuten stil te zijn aan het begin van de dag. Echt stil. Ik mediteer dus niet over een tekst ofzo. Ik probeer naar binnen te gaan, naar waar mijn ziel woont, met God. Ik kan u zeggen: dat is moeilijk. Vijftien van twintig minuten gaan mijn gedachten naar buiten. Ik ben in m'n hoofd m'n zomerkleren aan het inwisselen voor m'n winterkleren. Ik denk aan mensen die ik nog moet bezoeken. Ik schrijf in m'n hoofd een overdenking voor deze cantatevesper. Ik ben buiten, in plaats van binnen, waar God is. Houden van God. Ècht ruimte voor Hem maken. Stil voor Hem worden. Het is een hele oefening. Het is vallen en opstaan. Dat is niet erg. Je kunt altijd opnieuw beginnen. Het zonlicht van het woord komt elke dag weer op. Het is geduldig en genadig.

Houd van je naaste, als van jezelf, heeft Jezus gezegd. Doe ik dat wel? Pas geleden hoorde ik iets moois, over hoe vier musici in een kwartet samenwerken. Zij kunnen alleen zichzelf inbrengen, als zij tegelijk heel goed luisteren naar de anderen. Als iedereen dat doet, luisterend z'n partij spelen, dan hebben ze soms de sensatie dat er een vijfde bij is. Wat een prachtig beeld, voor houden van je naaste als van jezelf. Ben ik zo met anderen? Als ik mezelf inbreng, luister ik dan tegelijk? Niet altijd. Houden van je naaste. Het is een hele oefening. Vallen en opstaan. Je kunt altijd opnieuw beginnen. Het zonlicht van het woord komt elke dag weer op. Het is geduldig en genadig.

Waarom vertel ik dit zo persoonlijk? Omdat dit is, hoe het zonlicht van het woord van God werkt. Door intieme omgang, met de enkele mens. Dat is hèt nieuwe van de reformatie, die we gedenken rond Hervormingsdag. Volgens Luther heeft niemand de tussenkomst van een priester of het instituut kerk nodig, voor z'n Godsverhouding. Je kunt zèlf stille omgang met hem vinden. Je hoort iets van zo'n intiem gesprek, in de aria van de alt, dè stem, bij Bach, van de zoekende gelovige. En ook in het duet van de sopraan en de bas. Als iedereen geregeld zo'n innerlijk gesprek heeft, dan gaat de zon van de nieuwe dag echt op. Dat hoor je als het koor zingt. De stem, bij Bach, van de gemeente. Van de 'ware kerk', geleid door zijn woord. Als allen zich oefenen in stille omgang met de Eeuwige, is er meer dan het licht van zo'n mobieltje waar ik mee begon. Dan gaat de zon majesteitelijk op. Gods Koninkrijk is er. De hoorns kondigen het straks aan. De herauten van Gods toekomst.

Gott der Herr ist Sonn und Schild. Als zijn woord, met vallen en opstaan, gehoord wordt en gedaan.

OnzeVader	voor alle mensen	licht...
Avondgebed	midden in de nacht	Wij bidden
O God	van geweld,	voor alle mensen
De avond valt	in Oekraïne,	in de nacht
de nacht komt.	in het Midden Oosten	van stormen op
De nacht waarin	in de VS.	de persoonlijke
wij alles somberder	Voor mensen	levenszee.
kunnen inzien,	in de nacht	De nacht van
waarin verborgen	van de ene mens	beproeving en
angsten	die de ander háát,	angst,
boven komen	die hem of haar	van twijfel en
en ons in hun	het licht in	aanvechting,
greep kunnen krijgen.	de ogen niet gunt.	van verlies van
Laat ons dan	Hoe houd je	krachten,
het lichtknopje	het vol in zo'n nacht?	het onder ogen zien
zoeken	Hoe zorg je	van onze
van stille omgang	dat de pijlen	sterfelijkheid.
met U.	van de haat	Blijf dan bij hen
U bènt niet ver	je niet raken,	door uw woord
Uw woord van	hun gif niet	en Geest,
liefde, vrede en recht	verspreiden?	schijn in het
is in ons eigen hart	Hoe blijf je zelf	licht van de
geschreven.	mèns, in contact	liefde voor hen,
Wij kunnen het dóen.	met je ziel, uw licht	laat de zon
Vlák voor ons	in ons?	van uw genade
ligt de weg	Mag onze intense	voor hen opgaan.
ten leven.	betrokkenheid	In stilte...
Voorbeden	hen bereiken	Door JCoH, Amen
Wij bidden	op de vleugels	
	van uw Geest	
	van liefde	
	en mag dat	
	moed geven, troost,	

